

nimal za vsa pereča vprašanja v Nemčiji, bo predavanje zelo zanimivo in kratkočasno. Obrazložil bo vtise, ki jih je dobil med vestfalckimi Slovenci, o razmerju med slovečim hitlerjanizmom in nemškimi rasizmom ter jedrnatim, globokim krščanstvom v Vestfaliji, o vprašanju Judov itd.

St. Peter pri Mariboru. Praznik obnovljenja prosvetnega društva »Skala« je za nami. Nedelja dne 1. septembra 1935 bo zabeležena v društveni kroniki kot trajen spomin in opomin poznejšim rodovom. Krasno okinčan zborovalni prostor, slavolok v pozdrav vsem z državnimi in narodnimi zastavami, na steni lepo okinčane slike kralja Petra II. in naših največjih prosvetarjev Slomška in Kreka, to vse je še nekako povzdignilo veselo razpoloženje prijateljev katoliške prosvete. Predsednik prosvetnega društva je pozdravil Sentpeterčane in došle goste. Za njim sta govorila profesor Jakob Richter, bivši sentpeterski kaplan, ter profesor Ivan Prijatelj. Po rani službi božji pa se je vršil občni zbor, bil izvoljen novi odbor ter se je izdelal program za nadaljno delo.

Sv. Vid pri Ptuj. V nedeljo dne 25. avgusta je priredilo tukajšnje prosvetno društvo v našem Slomškovem domu Lavtičarjevo »Darinko«, ljudsko igro s petjem v treh dejanjih. Pred igro je obrazložil vsebino dejanja sedmošolec naš g. Vitko. V krepkih besedah je prikazal on trpljenje potlačene slovenskega kmeta in krutost graščaka, ki je bil v srednjem veku edini gospodar življenja in imelja svojih tlačanov. Svojim čustvom je govornik dal izraza, ko je razlagal, da ni tlakoval slovenski kmet samo v tedanjem srednjem veku, ampak se je boj za pravico in svobodo končal šele pred decenijem in pol. Svojo moč v vztrajnosti je črpal slovenski živelj samo v veri v Boga, v kateri moramo tudi mi vztrajati za poboljšanje in izpopolnitev naroda. Igra, ki se razvija skozi vsa tri dejanja s samim petjem, je bila odigrana z natančnostjo in naravnim predvajanjem, tako da je izvalila marsikatero solzo poslušalcev. Vsi igralci, prav vsi, so lepo podali svoje vloge. Zlasti pa nositelji dejanja: graščak Hrastar s svojim zvonkim glasom, graščakinja Helena in

pa seveda Darinka, ki so se v svoje vloge tako vživeli, da je gledalec imel občutek resničnosti dogodka pred stoletjem. Veliko truda je imel z igralci naš g. organist Ivan Brglez. Požrtvovalnost in trud sodelujočih so poplačali gledalci, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička, z gromkim aplavzom. Cela krasna prireditev služi igralcem v čast in v spodbudo k novemu prosvetnemu delu.

Ljutomer. Ne zamerite nam, ker nismo mi krivi, da smo v naglici morali preložiti našo prireditev, ki bi se morala vršiti preteklo nedeljo. Kolikor smo mogli, smo obvestili vse sosede, nekaj jih je pa le prišlo, ki niso našli obvestila v »Slovencu«. Prosimo oprosteno! Sporočamo, da je celotna prireditev z istim programom preložena na nedeljo dne 22. septembra. Takrat pa gotovo. Upajmo, da bo tudi ta teden lepo vreme. Fantje in dekleta, okrašen in prenovljen katoliški dom Vas tega dne pričakuje in nov prapor Prosvetnega društva Vam kliče v pozdrav: Bog Vas živi!

Dekliški tabor KA pri Sv. Križu pri Planini. V nedeljo dne 1. septembra se je vršil pri Sv. Križu tabor dekliške KA. Na predvečer je bilo spovedovanje, večernice in pri kresu govor bogoslovca g. Fajdige. V nedeljo je ljudstvo v velikem številu pristopalo k sv. zakramentom. Po procesiji je bila slovesna sv. maša s slavnostnim govorom g. kanonika dr. Žagarja iz Maribora na prostem. Po službi božji je isti kot odposlanec prevzvišenega v njegovem imenu izročil pozdrave vsemu ljudstvu ter mu nato govoril o smernicah in delu KA. Nato je govorila gđc. Horvatičeva iz Maribora. Zborovanje je bilo zaključeno ob pol enih, nakar se je začela ogromna maša ljudi, kakršne v teh krajih še nismo videli, razhajati. Popoldne ob treh je bila pri farni cerkvi sv. Vida velika versko-narodna proslava. Pred skoro 2000 gledalci so domači igralci ob splošnem navdušenju odigrali novo igro o Miklovi Zali. Lepo je bilo letos pri Sv. Križu, pravijo ljudje in kaj takega, kot je bila igra pri Sv. Vidu, menda ne bomo v teh krajih več doživeli.

Sv. Jurij ob Južni želi. Prostrana in lepa šturska fara se pripravlja na novo sv. mašo

Članom krajevnih šolskih odborov

je pridržana pravica, da soddločujejo pri tem, kje se naročajo šolske potrebščine. Naše prijatelje širom domovine prosimo, da vplivajo na to, da bodo tudi krajevni šolski odbori letos ob jubileju Tiskarne sv. Cirila med kuvalci v naših knjigarnah.

Tiskarna sv. Cirila.

domačina g. Ivana Zličarja, ki bo 22. septembra, 15. pobinkočno nedeljo, ne pa 15. septembra, kakor se je prvotno reklo; ta dan bo šele posvečen v mašnika. Da se pa prav zavemo lepote in nadnaravnega veličastva nove sv. maše in sv. maše sploh, bo šentjurska fara priredila za sprejem novomašnika v nedeljo dne 15. septembra, popoldne na trgu pred cerkvi, ob slabem vremenu pa v podružni cerkvi na Botričnici, duhovno igro »Skrivnosti maše«. Kaže nam ta misterij na podlagi obreda sv. maše vso zgodovino božjega razodetja 1. našega odrešenja, katerega središče je Kristusova daritev na križu, v maši, spramenjenju, povzdigovanju, od Adama do Kristusa-Odrešenika. Kogar zanimajo globoke verske igre, bo prišel pogledat, druga reklama ni potrebna. Na novi maši pa govori g. novomašniku g. Ivan Šolinc, župnik slovenjebistriški.

Mogočen tabor fantov iz Posavja in Solle. 33 velikih kresov po gričih Posavja in ob Kolpi je v soboto na predvečer vabilo fante na zbor fantovskih vrst v Brežice. In odziv je bil velik. Do 2500 ljudi, povečini fantov, se je bilo zbralo v nedeljo dopoldne v Brežicah. Ob 9. uri dopoldne je bil na brežiškem kolodvoru z godbo sprejem gostov, ki so se pripeljali iz

Za ero jajca 5000 dolarjev.

V Njujorku je zginilo jajce orjaškega ptiča, ki se imenuje pingvin. Od teh izrednih jajc je sedaj še 6 komadov na prodaj. Pet komadov bode te dni prodanih v Londonu. Pa ta jajca so veliko manjša in ne tolikanj znamenita, kakor ono od velikanskega pingvina v Njujorku. Pri tej tatvini gre za zbiralca, ki je občuoval noč in dan v njujorskem muzeju za naravoslovje pingvinovo jajce kot nekaj čudež iz drugega sveta. V muzejskem seznamu je bilo jajce zabeleženo pod številko 7111a. Opomba pri številki pravi, da gre pri tem jajcu za zelo

Kaj se je zgodilo v njuni odsotnosti?

Ko je udaril Nemcu v nos smrad, je mislil, da se je klatil krog bajte skunks (amerikanska smrdeča žival kakor naš dihur). Ta domneva ni bila pravilna, ker iz kože prodirajoči vzduh ni bil tako neznosen, kot ga n. pr. zapušča skunks. Kvečjemu je medved povzročitelj sličnih duhov. O medvedih je znano, da večkrat uderejo v samotne lovske kože iz gole radovednosti.

Pognal se je s konja, ga prepustil njegovi lastni volji in prestopil prag kože. Iz sobe prihajajoči smrad ga je skoraj vrgel nazaj. En pogled po notrajnosti je zadostoval, da je zagledal pred seboj nepopisno opustošenje po vseh prostorih. Kuhinjska oprema in ostanki jedi so ležali razmetani po tleh. Vreča z moko je bila raztrgana in vsa moka raztrošena. Vse steklenice so bile razbite. Knjige in papir, ki je ležal na mizi — vse razcefrano na drobne kosce. Vse razne konzerve odprte, stisnjene in vsebina pokabljana po tleh.

Pogled na splošno opustošenje je bil brezupen.

Čeravno je mislil prvotno, da je bajto obiskal medved, stikajoč za slaščicami, je moral koj po-

praviti to mnenje. S postelj so zginile odeje in s stene z žreblija Nemčeva dvocevka za naboj s šibrami.

Kaj je bilo bolj na dlani nego sklep iz razdejanja po koči na svoječasna — skrivnostna umora. Z obiskom popolnega opustošenja so naznanili neznanici, da morajo biti skriti nekje v bližini in pri prihodnjem srečanju bo šlo za glavo in življenje!

Opisani zagonetni obisk je nagnal v ude obeh tovarišev največjo skrb ter pazljivost pred presenečenji, ki so morala slediti.

Minuli so dnevi, tedni ter meseci povsem mirno in niti kake sence, da bi se plazila okrog samotnega doma dveh prijateljev resna nevarnost. Radi popolnega miru je zagonetka rasla in si dala duška v vseh mogočih resnih in neverjetnih govoricah in domnevah.

Nekako na sredini dolgega službenega obhoda lovskega okoliša, ki je bil odkazan obema prijateljema, je stala še druga koč. V njej je bila samo ena sobica, postelja, ognjišče in omara z raznimi konzervami. To oporišče je bilo zgrajeno za slučaj, da bi zgrešil paznik v viharju, sneže-

vseh krajev od Zidanega mosta do Bražic. Mnogo pa jih je prišlo z velikimi ovenčanimi kmetijskimi vozovi in še več s kolesi. Po sprejemu se je od kolodvora razvil proti podružnici Sv. Roka tik pred mestom, kjer se je vršil tabor, mogočen spreved z godbo na čelu. Slavnost se je pričela ob 10. uri. Ker cerkev ne bi mogla sprejeti tolike množice, je bila tudi pridiga in sv. maša na velikem zborovalnem prostoru pred cerkvijo. Fantom namenjeno pridigo je imel g. ravnatelj mariborskega bogoslovja in stolni dekan kanonik dr. Franc Cukala. Po pridigi je opravil g. stolni dekan

ob asistenci sevniškega g. kaplana in salezijskega duhovnika iz Radnje sveto daritev, med katero je pel brežiški cerkveni zbor. Kmalu po 11. uri se je pričelo fantovsko zborovanje. Zborovanje je otvoril in vodil domačin dipl. iur. g. Zupančič France, ki je podelil besedo podpredsedniku šk. odbora FKA g. Mirku Geratiču iz Maribora. Nato so sledili pozdravi fantovskih zastopnikov iz posameznih župnij, vmes pa je igrala godba. Drugi govornik je bil akademik g. Zebot Ciril iz Maribora.

Vas hočemo zvesto posnemati, dobro vedoč, da je bila pot, ki ste jo Vi hodili, edino prava.

Gornji grad. Dne 28. avgusta je za vedno zatisnil svoje trudne oči naš priljubljeni mežnar in cerkovnik Janez Trepel. Krog 60 let je zvesto upravljal službo mežnarja, dokler ga niso zapustile moči. Prav rad se je povspel v naš visok zvonik ter prav lepo potrkal. Bil je mož-značaj, goreč kristjan, zaveden Slovenec, da se tudi ni ustrašil vsakega vetra. Bil je tudi odbornik pri kmečki posojilnici, prejšnja leta tudi pri Prosvetnem društvu, kjer je vneto deloval. Pogreb rajnega je bil dne 30. avgusta. Ob odprtem grobu se je od rajnega poslovil g. župnik Šlander. Pevci pa so mu zapeli par žalostink v slovo. Dragi oče, počivaj v miru na rodni zemlji slovenski, po kateri si hodil celih 82 let.

Tomaška vas pri Slovenjgradcu. Mrla je v starosti 58 let posestnica Antonija Kac v Tomaški vasi pri Slovenjgradcu. Pokojnica je bila verna katoliška ženi in je tudi vse svoje otroke vzgajala v katoliškem duhu. Uživala je spoštovanje in ugled med vsemi znanci in sorodniki, kar je pričal zlasti veličasten pogreb in množica vencev in šopkov, ki so jih poklonili pokojnici vsi oni, ki so jo cenili in ljubili. Izrekamo toplo sožalje vsem njenim otrokom, zlasti še najstarejši hčerki, ki je kot šolska sestra prepozno došla iz daljne Dalmacije, da bi še zadnjikrat videla blag obraz ljubljene matere in prejela njen zadnji blagoslov. Ko je dospela v rodno vas, je že krila gomila zadnje ostanke predrage matere. Njo in vse žalujejo naj Bog potolaži, pokojnici pa blag spomin!

Velika Nedelja. Smrt chromelega. Od Vel. Nedelje nam pišejo: Dne 4. septembra je preminul na Lunovcu pri Veliki Nedelji kočar Andrej Grašič v 64. letu njegove starosti. Pokojni je že pred 15 leti chromele tako da je ta čeli čas moral v postelji biti; niti jesti ni mogel sam. Tudi premikati se ga je moralo. Ves ta čas je opravljala, posel samaritanke z vso potrpežljivostjo njegova dobra ženka ter njen najbližnji sosed Majcen in njegova hčerka Nežika.

Rogatec. Kruta smrt nam je pobrala izbornega moža v osebi Jakoba Prah, po domače

Odprta noč in dan so groba vrata.

Sv. Martin pri Slovenjgradcu. Nemila smrt si vedno išče med nami novih žrtev. Pred tremi meseci si je utrgala rožo žen. pridno gospodinja in dobro mater Franciško Pečolar. Pa komaj smo nekoliko pozabili, že so nam zvonovi naznanili, da je v Gospodu zaspal tudi oče umrle, vzoren gospodar in dober krščanski oče Franc Marzel. »Bog pač ljubi Marzelovo družino«, je bilo mnenje vseh faranov. Pred dvema letoma jim je odpoklicel mamico, pred enim mesecem hčerko in sedaj še očeta. Težki udarci! — Umrle je dalje vzoren fant Avgust Kalinšek, star šele 22 let. Zjutraj je vstal še zdrav, le nekoliko je tožil, da ga boli glava. Nihče ni pričakoval kaj hudega. Pa okoli 12. ure je že postal žrtev smrti. — Zopet se je razširila žalostna vest, da je v pokojni zaspala gospa Antonija Kac. Dolga in zavrtna bolezen jetika jo je spravila k počitku. Bila je dobra krščanska mati in žena. Dokaz za to vidimo v njenih otrocih. Vse je vzgojila v lepem krščanskem duhu. Ena tudi služi Bogu v tistem samostanskem zidovju.

Ravne pri Soštanjju. Ali je res? Ali je mogoče? Teh vprašanj polna je pred nedavnim po vsej okolici odjeknila prežalostna vest, da so nas tako nenadoma in tako tragično zapustili ljubljani naš Hojnikarjev oče

g. Hriberšek Janez. Marljiv kot čebelica so razen v molitvi in službi božji le še v delu našli svoje razvedrilo in tako tudi sredi dela vsled padca z drevesa žrtvovali življenje. Pobožni kot svetnik so bili ne le svoji rodbini, katero so s svojo ogrevajočo ljubeznijo vzgajali le Bogu in poštenju, ampak vsej svoji okolici lesketajoč vzgled moža-značaja, kakor jih vzgaja le krščanstvo. Dober kot angel so bili do vsakega človeka. S smehljajočim obrazom in s prijazno in dobrohotno besedo so delili pomoč domačinu, pa tudi brezposelnemu tujcu. Kaj čuda, če jim je ljudstvo tako zaupalo, da jih je volilo v vse odbore tukajšnjih organizacij. Bili so Janez Hriberšek predsednik moškega odbora Katoliške akcije, bili so dolgoletni član načelstva Gospodarske zadruge, član nadzorstva tukajšnje Hranilnice in posojilnice. Bili so vsa leta sem jako agilen član odbora Prosvetnega društva. Resnična večina ljudske volje jih je pred dvema letoma izvolila tudi kot zastopnika svojih pravic v občinski zastop. In povsod so bili Hojnikarjev oče mož na svojem mestu, vester in požrtvovalen, da jih bodo vsi ti odbori občutno pogrešali. Počivajte sladko, dragi oče Hriberšek, večni Bog Vam poplačaj vse Vaše plemenito delo! Mi pa, ki smo Vas radi imeli,

nem metežu ali iz kakega drugega vzroka pot do doma. Da ne bi blodil predolgo okrog in morda onemogel, je bilo sredi gozda zatočišče s streho, prenočiščem in jestvinami. Postojanke za skrajno silo so uslužbencem v parku nekaj svetega in se jih poslužujejo le tedaj, če ni nobenega drugega izhoda.

Si pač lahko predstavimo začudenje, katero se je oprijelo lovcev pri slučajnem pohodu mimo gozdnega oporišča. Vrata razbita, po izbi vse v nepopisnem neredu in o konzervah v pločevinastih posodah ne sluha in ne duha!

Tale zadnji obisk neznanca je bil več nego jasno svarilo: Prijatelja, zginita iz tega okoliša, sicer bosta ob tilnik in življenje!

Še bolj nego Gruberja sta presunila zagonetna obiska in opustošenja Lavisona. Oba smrt napovedujoča dogodka sta ga nekako zakrknila, da je postal redkobeseden, izostajal po cele dneve z doma in se vračal ves zdelan, utrujen in naravnost onemogel. Na prijateljeva vprašanja sploh ni dal odgovorov in je kazal resne znake, da ne bo z njegovo pametjo čisto v redu,

Nekega večera se je vrnil domov z debelo knjigo pod pazduho. Razgrnil jo je pred tovarišem. V njej so bile naslikane ter popisane vse mogoče živali na svetu. Pokazal je s prstom na sliko in na popis kocaste zveri in ta se je glasil: »Volferin ali ameriški požeruh (v latinščini: gulo luscus). Volferin ali požeruh je ena najbolj nevarnih roparic, ki prebiva po zelo skritih skalnatih votlinah Severne Amerike in je tudi človeku zelo nevarna. Le redki so lovci, ki so kedaj videli volferina. Žival je manjša od medveda, navadno dolga 1 m (brez 15—20 cm dolgega, debelega in košatega repa), a mnogo mnogo opasnejša nego medved. Medvedi in volkovi mu bežijo s pota. Indijanci se rajši spustijo v borbo z medvedko, ki ima mladiče pri sebi, nego pa z volferinom. Dasiravno spada ameriški požeruh k družini podlasic, zglada po svoji nerodni postavi, z dolgo dlako, z majhnimi očmi ter ušesi, s težkimi tacami s 15timi z dolgimi kremplji oboroženimi prsti, zelo podoben medvedu.

(Dalje sledi.)

Širite „Slov. gospodarja“!

veliko redkost. L. 1833 so uničile razne naravne neugode zadnja zatočišča orjaških ptičev pingvinov. Danes je jajce, ki je bilo izmaknjeno iz muzeja, vredno 5000 dolarjev. Zbiralcu, ki je nekega opoldne zginil z jajcem v aktovki, ni šlo za svoto 5000 dolarjev, ampak samo za to, da bi gledal jajčjo redkost v svoji lastni domači zbirki. Tatu še danes niso izsledili.

Na Angleškem

je zelo mnogo prodajal, kjer pride na 44 prebivalcev ena trgovina.

Vsako sekundo

pridobijo v Združenih ameriških državah 20 sodov surovega olja.